

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. P. i R. P.

przy uczestnictwie M. L., M.L. i J. W.

o rozgraniczenie,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym

w dniu 24 stycznia 2007 r.,

zażalenia uczestników M. L. i M. L.

na postanowienie Sądu Okręgowego w T.

z dnia 8 listopada 2006 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia
o kosztach postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w T. odrzucił skargę uczestników postępowania M. L. i M. L. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem tego Sądu z dnia 10 listopada 2005 r., sygn. akt I Ca .../05, oddalającym apelacje wnioskodawców i wymienionych uczestników postępowania od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 6 czerwca 2005 r., sygn. akt I NS .../04, rozgraniczającego działki gruntu położone w L., oznaczone numerami ewidencyjnymi 758, 759 i 761.

Sąd Okręgowy uznał, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia, gdyż powołane w niej środki dowodowe nie noszą cech nowości w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. Wskazane przez skarżących dokumenty geodezyjne były dla nich dostępne przed zakończeniem postępowania rozgraniczeniowego. Mogli więc oni z dowodów tych bez przeszkód skorzystać w poprzednim postępowaniu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie uczestnicy postępowania M. L. i M. L. wniesli o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania, zarzucając naruszenie art. 403 § 2 i art. 410 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 410 § 1 k.p.c. skarga o wznowienie postępowania nie oparta na ustawowej podstawie podlega odrzuceniu przez sąd na posiedzeniu niejawnym. W judykaturze ugruntował się pogląd, aprobowany przez skład orzekający, zgodnie z którym skarga podlega odrzuceniu nie tylko wtedy, gdy powołana w niej podstawa wznowienia została sformułowana w sposób nie odpowiadający ustawie, ale także wówczas, gdy wskazane w niej okoliczności wprawdzie dadzą się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, to jednak w rzeczywistości podstawa ta nie występuje (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 maja 2005 r., II CZ 41/05, nie publ.; z dnia 21 października 2005 r., III CZ 82/05, nie publ.; z dnia 25

października 2006 r., III CZ 65/06, nie publ.; z dnia 27 października 2006 r., I CZ 43/06, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2006 r., I CZ 103/06, nie publ.). Stojąc na gruncie tego zapatrywania za chybiony uznać należy zarzut naruszenia art. 410 § 1 k.p.c. przez wydanie postanowienia odrzucającego skargę po przeprowadzeniu badania, czy wskazana w niej podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje. Zażaleniu nie można jednak z innych przyczyn odmówić słuszności.

Skarżący domagali się wznowienia postępowania na podstawie przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c. Powołali się na wykrycie, po zakończeniu postępowania rozgraniczeniowego, nowych środków dowodowych w postaci dokumentów geodezyjnych (protokołów ustalenia stanu władania gruntami w związku z wykonaniem nowego pomiaru – aktualizacji istniejącej mapy dla jednostki ewidencyjnej L. z dnia 31 marca 1977 r., lp. 1 -74 i 75 – 151, sporządzonych przez Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno – Kartograficzne w K.; kopii odbitek z ustalenia stanu władania we wsi L. – arkusze 450 i 455; szkicu sąsiedniego nr 4, T., wieś L. wykonanego przez Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno – Kartograficzne w K.; legendy z dnia 15 czerwca 1977 r. w przedmiocie sporządzenia mapy zasadniczej obiektu T.) wskazujących na odmienny od przyjętego za podstawę wydanych przez Sądy meriti orzeczeń stan prawny rozgraniczonych gruntów. Według skarżących, stan ten – co potwierdzają wymienione dokumenty - winien być ustalony nie na podstawie przebiegu granic katastralnych, lecz zgodnie ze stanem ewidencyjnym wynikającym z aktów własności ziemi, wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 27, poz. 250).

Podejmując zaskarżone postanowienie Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości co do tego, że powołane w skardze o wznowienie postępowania dokumenty geodezyjne, pominięte w prawomocnie zakończonym poprzednim postępowaniu, mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy. Uznał natomiast, iż dokumenty te nie mogą być traktowane jako nowe środki dowodowe z uwagi na to, że były one „ujawnialne”, dostępne dla skarżących w poprzednim postępowaniu, co wynika z art. 40 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jedn.: Dz.U. z 2005 r., Nr 240, poz. 2027 ze zm.). Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że skoro uczestnicy postępowania, jak każdy

inny podmiot zainteresowany, mogli skorzystać osobiście bądź przy pomocy biegłego geodety z zasobów geodezyjnych, to byli w stanie zgłosić zaoferowane w skardze dowody w poprzednim postępowaniu.

Z zapatrywaniem powyższym – co trafnie podnoszą w zażaleniu skarżący – nie można się jednak zgodzić. Akcentowana przez Sąd Okręgowy zasada dostępności zasobów geodezyjnych nie przesądza jeszcze o obiektywnej możliwości skorzystania z nich, jako środków dowodowych, przez zainteresowanych w postępowaniu rozgraniczeniowym. Punktem wyjścia do przeprowadzenia oceny, czy strona miała możliwość skorzystania z określonego środka dowodowego w poprzednim postępowaniu stanowić musi stwierdzenie, że środek ten był stronie znany. Wniosek, jaki w tym zakresie wysnuł Sąd Okręgowy budzi istotne zastrzeżenia.

Ustalanie przebiegu granicy oraz sposób i tryb wykonywania przez geodetę czynności ustalania przebiegu granicy i sporządzania dokumentacji przy rozgraniczaniu nieruchomości określają przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 kwietnia 1999 r. w sprawie rozgraniczania nieruchomości (Dz.U. Nr 45, poz. 453). W Rozdziale 2 tej regulacji (w §§ 3 – 7) wskazane zostały rodzaje dokumentów stanowiących podstawę ustalenia przebiegu granic nieruchomości. Identyfikacja tych dokumentów, jako mających znaczenie dla ustalenia przebiegu granic konkretnych nieruchomości, nie jest zadaniem łatwym i z reguły wymaga wiadomości specjalnych. Okoliczność ta nie została przez Sąd Okręgowy dostrzeżona. Z motywów zaskarżonego postanowienia wynika, że stanowiącą podstawę dokonanego rozgraniczenia opinia biegłego geodety sporządzona została bez uwzględnienia powołanych przez skarżących dokumentów geodezyjnych. Kwestia przyczyn tego stanu rzeczy pozostała poza zakresem rozważań Sądu Okręgowego, mimo że opiniujący w sprawie biegły geodeta miał szerszy aniżeli skarżący dostęp do zasobu geodezyjnego zawierającego dokumenty służące ustaleniu przebiegu spornej granicy (§ 10 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie określenia rodzajów materiałów stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, sposobu i trybu ich gromadzenia i wyłączenia z zasobu oraz

udostępniania zasobu; Dz.U. Nr 49, poz. 493). Nie można zatem wykluczyć, że istniały obiektywne trudności uniemożliwiające biegłemu, jak również skarżącemu, skorzystanie ze wskazanych w skardze dokumentów w poprzednim postępowaniu. W konsekwencji nie sposób odeprzeć podniesionych w zażaleniu zarzutów naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów art. 410 § 1 i art. 403 § 2 k.p.c.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).